

Hildegard Schmoller/Lukáš Fasora

CfP Výroční konference SKČRH

České dělnictvo ve Vídni 1868-1918

Místo konání: 1040 Vídeň | Kreuzherrengasse 1 | Rektoratssaal

Datum: 26.-27. září 2024

Pořadatel:

Stálá konference českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví (SKČRH)

Ve kooperaci s: - Masarykova-Universität Brno, Historický ústav
- Universität Wien, Institut für Osteuropäische Geschichte

V časech habsburské monarchie bylo hlavní a rezidenční město Vídeň velkým lákadlem pro lidi ze všech částí monarchie, zejména pro ty z českých zemí. Německy i česky mluvící obyvatelé přicházeli ve velkém počtu a pomáhali Vídni utvářet a měnit.

Letošní konference SKÖTH se zaměří na české dělníky, kteří přišli do Vídne v letech 1868-1918 a žili a pracovali zde. Budeme se vědomě soustředit na dělnictvo.

Konference a z ní vycházející publikace se věnují původu dělníků, historii jejich migrace (důvody, způsoby a prostředky atd.) i jejich příchodu do Vídne. Jak dlouho zde zůstali, resp. zda jim bylo umožněno zůstat? Jaké rozdíly a podobnosti existovaly mezi sezónními pracovníky a stálými "emigranty"; mezi jednotlivými profesními skupinami a pohlavími? Jaké důsledky to mělo pro regiony jejich původu?

Čeští pracovní migranti měli různé regiony původu, sociální zázemí a konstrukce identity. Do jaké míry a jak probíhalo konstruování kolektivní identity "vídeňských českých dělníků" a dílčích identit, jako byl "Ziegelböhm"? Jak definovali svůj vztah k "domovskému národu"?

Jak vypadaly akulturační strategie od integrace, asimilace, separace až po marginalizaci v této skupině nebo jejích částech?

Role sčítání lidu s jeho mimořádným mobilizačním potenciálem s ohledem na formování národních identit je vzrušujícím tématem, které stojí za podrobnější prozkoumání. Dělnické spolky, které vznikaly jak transformací řemeslnických spolků, tak nově zakládaných spolků a odštěpováním se od větších frakcí se svými úkoly, členy (dělníky a/nebo dělnicemi) a jim vlastní hierarchií, představují ústřední aspekt dělnického hnutí na konci 19. a počátku 20. století. Důležitým prvkem jsou také způsoby a formy spolupráce mezi českými (dělnickými) spolky a s jinými (dělnickými) spolky (např. německy mluvícími dělnickými spolky ve Vídni), stejně jako vztah mezi českými a německo-rakouskými politickými silami a českou dělnickou třídou ve Vídni.

Dalším komplexem témat, která budou na konferenci diskutována, je výzkum strategií sociálního vzestupu - a také sociálních bariér specifických pro české prostředí ve Vídni. (Důležité v tomto segmentu budou například otázky týkající se generační obměny na trhu práce, role vzdělání, přechodu od sezónních a příležitostných prací ke stálému zaměstnání). Vhodným tématem by byla také rekonstrukce sociální situace a každodenního života české pracovní síly (imigrantů), zejména žen a dětí. Zajímavé by zde bylo i srovnání s pracovníky jiných etnik. Nabízí se také otázka překryvů a interakcí mezi různými formami diskriminace, sňatkovými strategiemi a porodním chováním, bytovou situací (českých) dělníků ve Vídni, jejich sítěmi sociální podpory a významem sociálního a školského systému.

Lze navrhnout i další témata zabývající se vídeňskými českými dělníky.

Způsoby předkládání příspěvků

Abstrakty v němčině, angličtině nebo češtině o maximální délce 2 000 znaků a krátký životopis zasílejte Dr. Hildegard Schmoller (hildegard.schmoller@univie.ac.at) a Prof. Lukáši Fasorovi (fasora@phil.muni.cz) do **15. dubna 2024**.

Plánuje se zveřejnění příspěvků. Termín odevzdání rukopisů: 31. března 2025.

Pracovními jazyky konference jsou němčina a čeština, simultánní překlad bude zajištěn. Vítány jsou rovněž prezentace v angličtině.

Účast na konferenci je bezplatná. V závislosti na schválení financování mohou být hrazeny cestovní náklady a náklady na ubytování.

Kontakt:

hildegard.schmoller@univie.ac.at

fasora@phil.muni.cz